

**Szerkesztői iroda:**  
Nagyenyeden  
A KIADÓHIVATALBAN  
hová  
lap szellemi részét illető  
közlemények küldendők

**Kiadóhivatal:**  
Wokál János könyvkereskedése  
hová  
az előfizetések és hirdetések  
bérmentesen küldendők.  
Kéziratok nem adatként vissza.

# KÖZÉRDEK.

## Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

**Előfizetési feltételek:**  
helyben házhoz hordva vagy  
vidékre postán küldve  
egész évre 4 frt.  
félre . . . 2 frt.  
negyedévre 1 frt.

**Hirdetmények díja:**  
3 hasábos petit sorért, vagy  
ennek helyéért 5 kr.  
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér aora 15 kr.

### A közigazgatás államosítása.

Miniszeri programbeszéd, főispáni beiktatások szónoklatai, hírlapok vezércikkei, Kossuth hatalmas beszéde részben arról szólnak, hogy a vármegyék képtelenek a jó közigazgatásra, — részben, hogy — megfelelő módokat mellett — teljesen képesek s így az állami adminisztratív felelősséget is, roszt is lesz. — Sőt e körülmény még a politikai pártok sorában is bomlást lesz képes előidézni, a mennyiben a mérsékelt ellenzék számos tagja, a hírlapok szerint, az állami közigazgatás behozatala esetére, a kormánypart sorába állana.

A kérdés közelről érdekelhet mindenkit. — Mellette és ellene uton utfélen, hírlapokban és parlamentben oly sok szóbeszéd járja, hogy kitérni alig lehet előle — annál inkább, mert folyó év végén a vármegyei tisztújítások be fogván következni, — e nevezetes alkotmányos aktust a jó közigazgatás folyton fejlődő követelményei szerint kell általában megoldani, — a mi ezéjla az állami közigazgatásnak is.

Ujabb közigazgatásunk rendszerének az 1870. 42. t.-cz. vetette meg alapját. — Kedvező volt az autonómira nézve s elegendő hatalmat adott az állam képviselőjének: a főispánnak is az ellenőrzésre. — Fogantatása azonban kedvezőtlen időre esett. Az új bírósági szervezet éppen akkor lépett életbe, midőn 1871. év végén és 1872. év elején a tisztújítások folytak. A választás nem volt nehéz a két pálya között. Egyik felén a független bírói állás az elmozdíthatatlansággal, jó fizetéssel és pensioval, rangban, fizetésben való előhaladás minden lehetőségével, — másik részen a csekély

fizetéssel, szűk körre szorított előhaladással, a választók és a főispán tetszésétől való függéssel bíró közigazgatási tisztviselőség állott. Igen természetesen, a kinek protekciója s egy kevés kvalifikációja volt, — az mind a bírói pályára rohant. — Alispánok, főjegyzők, ügyészek, főszolgabírák ott hagyták állomásaikat s a bírói pályán kivánták szolgálni a hazát, — a mi igen szép dolog volt, — de az új közigazgatási törvényhez kötött remények gyors valóságának meglehetősen nyakát szegte.

A vármegyék kénytelenek voltak azzal megelégedni, a kit kaphattak. Gyöngye, öreg urakból és az élet tapasztalataival kevéssé ismerős újoncz fiatalokból állott össze a legtöbb első tisztviselői kar, melynek nagy nehézségekkel kellett megküzdeni.

Ennek kellett a kipróbált erőket helyettesíteni s betanulni az új törvény által változtatott helyzetbe. Ennek kellett az 1872-ben életbelépett községi törvény szerint rendezni a községeket, a jegyzőségeket, — megfelelő erőket keresni a községi teendők vitelére, alkotni új szabályrendeleteket s általában berendezni az új megyei rendszer keretében a közigazgatást. — A tisztviselői egy része azonban folyton résen állott, áhitattal csüngvén a bírói pályán, sőt egy része még a községi jegyzőséget is elébe tette, állandósága folytán, a hat évi tisztviselői pályának.

(Folyt. köv.)

### Magyarok Párisban.

Páris város községi tanácsa fényesen fogadta a városházán a Párisba utazott 850 magyar turistát. — A rosház az ünnepélyes alkalomnak megfelelőleg kívül-belül szépen fel volt díszítve magyar és francia lobogókkal, magyar és francia ezimerekkel.

Midőn a magyarok a városházának hasonlóképpen földszített nagytermébe beléptek, a republicanus gárda rázendítette a Marsellaisét és a Rákóczy-indulót. A karzatokon roppant nagy párisi közönség gyűlt egybe.

A magyarokat Chautemps, a községi tanács elnöke üdvözölte, a piros-lilás-kék színeket viselő községi tanácsosok élén Chautemps körülbelül a következőket mondá: „Páris városa nevében a legszívélyesebb istenhozattal üdvözli a magyarokat, ugyanazon szívéllyességgel, amely fogadta őket már akkor, a midőn francia földre léptek Dijonnál. (Élénk tetszés.) Páris szeretettel és hálaival tartozik a magyar nemzetnek, melynek Kossuthja kifejezést adott a két nemzet közötti barátságának. A legnagyobb tisztelettel gondolunk a turini magasztos aggasztálynra, a kit üdvözlünk. Páris városa a magyarok látogatásában azon nagy elvek ünnepélyes összetartó megerősítését látja, melyeket a nagy forradalom proclamált. (Zajos éljenzés és bravo.) A világhiállítás az emberiség ünnepe, azon eszmék diadalaké, a melyekért egy a magyar, mint a francia nép 1848-ban fegyvert fogott. Ezen történelmi káposzt fűzi össze a két népet s ennek jelképe gyanánt ime láthatják önök színeiket a mieinkkel. E teremben, Páris városa nevében üdvözlöm én a magyar lobogót.“ (Viharos tetszés-zaj) — A zenekar rázendíti a Rákóczy-indulót, melyet a közönség állva hallgat végig.

Chautemps szavaira H e l f y Ignác válaszolt, többek között hangsúlyozva, hogy a politika nem érintheti rokonérzésünket. A kiállítás az egész világé, főleg pedig a demokráciáé, mert az a munkaszeretet és rend ünnepe. „Nekünk — így fejezte be szavait — nincs hivatalos küldetésünk, de hazánk érzelmeit tolmácsoljuk: éljen Franciaország!“ (Hosszas taps és tetszés-zaj)

Erre ismét Chautemps emelt szót, hangsúlyozva, hogy az olyan nap, mint a mai, szolgálják a népek testvériségét s azért a mai nap történelmi jelentőségű. A hivatalos fogadtatás után a városház összes termeiben megvendégelte Páris a magyarokat s a buffet gazdasága megítélhető abból, hogy csupán pezsgőt 1500 üveggel fogyasztottak el. A hangulat ezek folytán rendkívül lelkesült volt s ennek kifejezésekké Chautemps-t a magyarok vállalkra emelték s úgy vitték körül a termeken, a társaság viharos éljenzése közepette. A lelkes hangulat kiterjedt

## TÁRCZA.

### Egyedül.

I.  
Julius 1-je volt. A „Mikei Híradó“ ez nap hozta, hogy Székely Elek tanár ma elutazik és állásáról lemondott. A lemondás és elutazás okál megrongált egészsége volt felhozva. Találgatták sokan az okot más arányban is, de igazat Székelyen kívül csak Velejthey Edit tudott volna adni. Ő tudta, hogy előle menekül Elek. Mikor végig döcögött a kisvárosi omnibusz a hosszú utcán, házak előtt is. Székelyvel sírni kezdett és a „Híradó“ még nedves példányát heves zokogás között szakította össze. Egyedül maradt. Ugy tetszett neki, mintha kábitó álomból ébredt volna fel. Szívét nehéz suly egy összedült világ sulya nyomta. Az indulat, a mámor, a sajtó szív elébe hozták Elek képét, alakját, szavait, egész megjelenését. Szemei sokáig ott révedeztek az összetépett újságon, mely egy egész világot, egy férfi jellemet tüntett fel, reá nézve már csak tűneményes káprázatban. Esméletén volt, de úgy tetszett neki, mintha álom lenne, a mit hallott, olvasott. Hogy volt egy ifju, kiről jogosan mondhatta el, hogy övé, egyedül az övé, kinek ő egyetlen mindensége volt . . . . .

Edit megkövülten nézte a lábainál heverő összetépett hitvány papirt. A fekete betűk egy rég elhangzott andalító nóta dallamát adták vissza, mely egészen az Edit dobogó szívéig vert utat magának. A nóta panaszos hangjai, — mi volt ez? — megszólaltak szemrehányó hangon.

— Én vagyok, Edit! Nem háborgatlak sokáig. Emlékezz! . . . Soha sem akartad elhinni, hogy szerelmem egy

lángtenger, melytől tűzbe borul az egész világ. Ég tőle erdő, város, hegy, még talán a folyókák is. Másodszor szerettem. Te gyógyítottad be első szerelmem fájó sebeit, s mikor arra kértelek, hogy légy örökké orvosom szívemnek, ennek a bolond hű szívnek, te nem tértél ki a kérés elől. Miért tetted velem ezt? Hiszen iszonyu volt, a mit én csalódtam s annál keserűbb volt, mert benned kellett csalódjaim, ki olyan jó, nemes, magas gondolkozású voltál, Edit. Te maga voltál a szellem, a szív. Bolond álom. A szerelemhez nemcsak szív kell, ugy-e Edit, hanem piaci dob is, mely tompa pörgésével azt kérdezi: ki ad többet érte? Nem vádolkak, Edit. Hiszen te így is meg vagy büntetve, mert megfognak fosztani minden ékességedtől, mit reád raktak a muzsa, a szív, a szerelem. Emlékezz Edit! Emlékezz, mert elég gyöngye voltál meglopni a szentélyt, megcsalni az istenséget és sírba tiportatni a szívnek jogait. Emlékezz meg ezekről, Edit, mert nevedhez lesz köve az hogy a nap ezután nyugaton keljen fel és keleten menjen le; hogy a fák rügybe pattogzásakor jég borítsa a folyókat és hólepel a mezőket; hogy a fülemile ne szerelmes párjának énekeljen a csalitban, hanem a kakuknak; hogy a szentelen veréb galambnak adja ki magát; hogy ezután ne a földön, hanem az ég fellegein legyen aratás. Ezt a jó világot a te gyöngyösed teremtette, Edit! Ebben a világban nincs mit keresen Székely Elek . . . . .

### II.

Székely Elek sietve hagyá el a vasuti kocsit. A perronon toiakodó nyüzsgő ember csoporton keresztül törté magát. Nem kereste az embereket. Azt hitte, hogy mindenki őt neveti. Azt pedig tudta, hogy fájdalomában senki sem vesz részt. Ne is vegyen! Legyen az kizárólagosan az övé. Édes fájdalom az neki.

Sietve haladt előre. Az országutról letért a mezei utra. Mit ügyelte ő, hogy bojtortján ragadt reá, hogy

csipketa karmolta össze kezét, bozótha, posványba jut s alig tud átvégődni rajtok? Előtte nem lebegett más, mint az a síró arc, melytől ma vált el. A szenvedő madonna, ki a virágvasárnap örömei után átélte a nagypéntek szenvedéseit is.

Rut mese ez nagyon. Elűzték Editet egy olyan világba, honnan hiányozni fog a szerelem áldó fénye, tikkasztó sugara s hol lakozni fog az arezon képmutatás, a hazugság. Iszonyu történet. A lángoló szerelem átváltozása gyűlöletté . . . . .

Az ifju még sebesebben haladt. Arcza sápadt volt, szeme veres a könyektől, szíve összezuzva a fájdalomtól, lelkében megrendülve s az agyvelő felett ott lebegett a sötét madár, melynek suhítása súlyosabb az árnlál, halálosabb a sírnlál, kínosabb a torturánál, a minek neve megcsalás. Ah, ha ez álom lehetne csupán. De nem. A keresztüldöfött szív sebakja mondja, mig zajongva sír, hogy örökre veszte van. Ott zug fülében e tudat, ott zsong a levegőben s mint nehéz vád kíséri a sötét világban.

Az ifju futott. Nem is vette észre, hogy egy nagy folyó partjához ért. A csillogó víz — szalag csobogása megállította. Belenézett az örvénybe. Ugy vágyott bele. Nem tudja, hogy fájdalom vagy kéj rejlik benne. Tusakodik. Elképzelet, hogy milyen élvét adhat, ha a zakatoló szívet elesillapítják. Ez talán új gyönyör lesz. Aztán mi következhetik? Semmi. Neki ugy sincs senkije, semmije már a világon. Ejh, itt a megoldás, ez lesz a szerelem végső sohajtása, utolsó józan gondolat. Így tenne más is. Így tesz a problémáit győzni nem tudó tudós, bukott bankár, az egész emberiség. Ez a divat most. De hát ő is ugy tegyen-e? Ő is utánozza a szalouok sima parkettjének bűnét? hiszen ő nem volt sem dugzagdag bankár, sem kutatásba kifáradt tudós, sem élvhajász? Ő nem nőtt fel illatos levegőjű szobákban, gyűlölte az erénytől elfordult

lgabirói já-  
nagyközségi  
üresedésbe  
frt évi fize-  
és 24 frt  
hirdetetik.  
gy az 1883.  
kal felszerelt  
24-ig be-  
sőbb beérke-

e. 9 órákor  
nagyközségi

szolgabírája.

szolgabíró.

yen vérzo,  
it és erősít,  
dését meg-  
megszünteti  
l a t n á l  
lító, valódi  
therin  
NIVIZE  
eddig.

at folyton egész-  
állapotban tartja,  
mely a leg-  
jobb és leg-  
s meggyőzőse-  
szakakat kölesnoz  
más fogorok a

legjobb gyógy-  
i p e r e szappan,  
rőköröz,  
glicerint) A leg-  
és a legfinomabb  
a teszik.

és 1 frt 40 kr.  
romatikus fog-  
szappan 30 kr.  
50 kr.  
s J. és Varró  
szénel. 5-12

k. Anatherin  
item annak  
khusra és e  
kellemes szert

tábornok.

nak. Szívesen  
fogasztája  
más szerek

János,  
tanácsos

e Anatherin  
egénél, mint  
a legna-

etek.

yár

BACH

gy. államvasp.  
megérk. kapu-  
nyí távolságra.

ógépek

ben

Legelőnyösebb berendezés

gonyokkal

nylag) 14 óra a.  
elt kévénel  
ve 14 óra alatt  
yozása mellett.

erettel

gonyokkal

gyár

BACH

k.

az utcán csoportosuló közönségre is, mely folyvást hangzott: „Eljen Magyarország!” mire a magyarok „Eljen Franciaország!” felkiáltásokkal feleltek. Este az Opéra comique-ban a magyarok tiszteletére díszelőadásban az „Esclarmonde”-ot adták elő.

## IRODALOM.

\* A Magyar Szemle irodalmi pályázatai. A Magyar Szemle, ez a Rudnyánszky Gy. jeles költőnk szerkesztésében és a Kaczvinszky Lajos kiadó tulajdonában megjelenő szépirodalmi heti lap legújabb ismét két pályázatot hirdet és pedig: I. Eredeti költeményre, mely lehet dal, óda, elégia, ballada, románcz, tanköltemény, vagy szatira. Jutalma egy darab 20 frankos arany. II. Kisebbségi humoros beszélykérésre, mely 1/4, esetleg 1, legfeljebb 2 nyomott ívre terjedhet. Jutalma egy darab 20 frankos arany. A pályaművek jelíges levélke kíséretében idegen kézzel a papírosnak csak egyik oldalán írva 1889. évi aug. 1-ig a Magyar Szemle szerkesztőségébe küldendők be. A jutalmat mindkét pályázatnál okvetlenül kiadják és a jutalmazott pályaműveken kívül a megdícsérték is a Magyar Szemleiben fognak megjelenni. A Magyar Szemlét, ezt a kitűnő szépirodalmi heti lapot máskülönb is igen melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Rendkívül gazdag, változatos és becses tartalma, közleményei nagyérdekűek és élvezetet nyújtanak, a mit még fokozdus játékváratja, a hol minden számban 5-10 ügyes talány szórakoztatja a közönséget s a szerkesztőség hetenkint 3-6 becses jutalmat sorol ki a megfejtők közt. A Magyar Szemle figyelme mindenre kiterjed s pompás tartalmának szépirodalmi olvasmányai mellett a társadalmi életről is hű képet, szellemes rajzot ad. A Magyar Szemle előfizetési ára félfévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, mely összeg a Magyar Szemle kiadóhivatalába küldendő (Budapest, VI. ker. új-utca 14.) a kiadóhivatal mutatószámokat bárkinek ingyen és bérmentve küld.

\* A nyár. A magyar közönség nemesak nyáron, de télen is ritkán olvas, még ritkábban vásárol verses könyveket. De még a legprózaibb halandót is meghódítja a költészetnek az idej Nyár. T. i. Rudnyánszky Gy. újabb (1886-1889) költeményei jelentek meg épen most „Nyár” cím alatt egy igen díszes, finom kiállítás nagy kötetben. Ez a könyv valóban rendkívül becses gyűjtemény s megjelenése határozottan irodalmi eseménynek mondható. A pompás kötet, melynek ára 2 frt, Rudnyánszky Gyula költészetének legszebb, teljesen kiforrott, érett gyümölcseit tartalmazza s mi nem tudjuk elég forrón ajánlani megszerzését. Egy művelt család asztalán se volna szabad a kitűnő poéta e nagybecsű munkájának hiányozni. Megrendelhető a Magyar Szemle szerkesztőségében Budapesten, vagy akármely könyvkereskedésben.

## VEGYES HIREK.

— A műkedvelő-társulat f. hó 7-én tartotta meg körestélyét. A nem nagy számu válogatott közönség élvezetes meglepetésben részesült: „Box és Cox”, mely a legjobb angol vígjátékok egyike, jó előadókra talált s így folytonos

női szívet, a ballerina szoknyáit, a lovárnok tricóit? Ő csak szeretett, szeretett . . .

Az ifju undorral csapott homlokára. Élni fog meghalt szerelmének, mások boldogítására: Élni fog nem az egyénért, hanem az összesért . . . Felnevezett az égre. Ajkai bocsánatot kértek az urtól, mert kívánatos vala az ur bocsánata előtte, mint egykor Magdolnának . . .

Elekcs László.

## Egy levél.

„Legyen hű küzdelem: — én mégis szeretem!”

Szerkesztő Urak! Hosszas hallgatásommal, mely ellentétben áll ígéretemmel, e levél nem is okoz örömet, ha a tartalmát tekintem. De azért vigye meg önöknek ugorka saison kellő derekát, jó aratásnak reményét, julius havának kábitó melegét!

Omlott partu, főnyenes vizmosás felett állok. Elöttem a lanyha folyásu Maros hömpölyög s hajjai kacérkodva csókolják a főlébe hajló mogyoró bokrok leveleit. Felettem ágról-ágra röppenő madarak beszélgetnek. Az élénk, csillogó napsugár, mely átkacsint a fák lomjain, bevilágítja a kedves, üde árnyat, melyben egyedül élek. Mindenki, mindegy magamra hagyott a társalan magányban. Csak két gyöngye madár, két szelid galamb, csattogtatja fölöttem szárnyait. Ugy figyelek turbékoló bugásukra. Fényes, édes, izzó szerelemtől hevülő napokról, multról beszélnek. Bugásukra úgy elfogódik szívem s két szemem megtelik forró könyekkel. A him beszélt előbb:

— Szép galambom, maradj el tőlem! Repülj éjszakai vidékekre, hiszen távolság úgy sincs közöttünk. Menj, ugy

derültséget kellett, Kiss Sarolta — Bonnerné asszony személyesítője rövid pár nap alatt tanulta be szerepét s eleven játéka sokat tett a darab élénkségére. Borsay Samu (Cox) routinirt műkedvelőnek bizonyult és Lengyel György (Box) pompás jeleneteket mutatott be. Meg kell adni, hogy Box személyesítője, ki először lépett a világot jelentő deszkákra, — kellett legnagyobb meglepetést előfognatlan, könnyed és túlzástól ment jellegzetes játékaival, miért méltán kiérdemelte a sürü gratulatiót. Bűvészeti mutatóványok következtek, előadva — egy műkedvelőtől. De a mikor ezek végetértek: bevallotta mindenki, hogy úgy a csinos előadás, mint a változatos meglepetések s az exoffo bűvészművészek tőle részben nem is látott mutatóványok a legjobbak közé tartoztak, miket közönségünk itt és máshelyt látott, úgy hogy T. ur (legalább egy betűt kiteszünk nevéből) valódi remekművelésig vitte a bűvészet káprázatos mesterségét. Vincze Dániel és Czirner Laura a „Bűvös vadász” ez operából játszott egy sok művészetet kívánó „fantasiát”, sajnáljuk hogy a sürü taps nem esalta őket vissza a zongora mellé. Végül kedves ifju hölgyeink énekeltek egy „Esti dalt”, mire az a megjegyzésünk, hogy annyi képzattségű bíró női kar hálásabb dalt is betanulhatott volna abból a gazdag repertoirtól, mely rendelkezésre áll és a melyből az ősz folyamán kétszázféle a legszebbeket fogjuk hallhatni.

— Ifj. Ludvig János végzett jogászt, b. Kemény Kálmán főispán, tiszteletbeli közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— Sebesy Ádám, Nagyenyed város régi tisztviselője és utóbb rendőrtanácsosa, — lemondott állásáról, melyet — az új törvény szerint — kinevezés útján a főispán tölt be.

— Eljegyzés. Papp Cecziliát, a helybeli leányiskola közserzetben álló tanítónőjét, e kedves, művelt ifju hölgyet, Papp Gyula és neje Sándor Ceczilia bájos leányát, eljegyezte Pál M. a n. mármárosházai nagy kereskedő. Fogadják őszinte szerencsekívánatainkat.

— A marosújvári műkedvelő társulat, mely öt éves fennállása alatt, tehetséges tagjainak buzgalmanál fogva, a legjobb s leghivatottabb társulatok egyikévé küzdötte ki magát, f. hó 13-án tartotta 50-ik szinelőadását. Méltán jubilálhatott e derék tarsulat. — A „nyitányt” a bányászzenekar játszta s ezután a Fülel Sz. Lajos által ez alkalomra irt prologot Barabás Lajosné szavalta el. Az 50-ik szindarabot Lukácsy S. „Vereshaju” ez. népsziműve képezte. — Fogadja a t. társulat szives üdvözlőket és azon ohajátunkat, hogy az 500-ik előadást a legteljesebb siker közepette ünnepelhesse meg.

— Egy jó házból való fiu, 12-13 éves, ki jól tud írni és olvasni — ki a német nyelvben legalább némileg jártas, előnyben részesül — felvétetik Wokál János könyvkereskedésébe.

— A nagyenyedi m. kir. vinczellérképezde zárvizsgája f. hó 31-én d. e. 8-12 óráig az elméletből, d. u. 3-6 óráig a gyakorlatból tartatik meg, a melyre a t. érdeklődő közönség az intézet igazgatósága részéről tisztelettel meghívatik.

— Az Enyed városi iskolaszék julius 12-iki ülésében a folyó ügyek elintézése után elhatározta, hogy az elemi leányiskola első osztálya részére, mely a megújított iskolaépületben már el nem fér, ugyanazon telken levő egy lakrésznek célszerű átalakításával, új tanterem

lesz berendezendő; egyttal a mult évben próbaképpen alkalmazott nő és férfi tanító véglegesítését is elhatározta az eddigi díjazás mellett. Az elnöklő polgármester meleg hangokban emlékezett meg, azon buzgó tevékenységről, melyet dr. Bartók György mint igazgató az iskola szervezése s a tanügy vezetése körül a mult iskolai évben kifejtett s az iskolaszék nevében felkérte, hogy az igazgatói állást a jövőre is tartsa meg, mit az igazgató készséggel megígért.

— 29 R. fokot mutat pár nap óta a hőmérő árnyékban, mi a vetések érését siettetethi ugyan, de a szabadban dolgozó munkásokra nézve nagyon kínzó s másra nézve sem tartozik az élet kellemességei közé. A ki teheti, az uszóda langyos vizében keres rövid enyhülést a lankasztó hőség ellen.

— Az adófelügyelő a julius havi közigazgatási ülésén azon sokakra nézve öröndetes pénzügyminiszteri rendeletet közölte, hogy artás utáinig nem lesz adóvéghajtás, de azután lesz.

— Marosgezsén (Alsóféhérmegye) ez évben magyar iskola nyílt meg, mely nagyrészt gróf Bethlen Sándor hazafias támogatásának köszöni létrejöttét. A fiatal gróf adott lakást az iskolának és a tanítónak s utóbbi koszttal is ellátja. Az idén már 16 növendék járt az új iskolába. Vivat sequens.

— Félmillió nyerő, Farkas Menyhért aradmegyei földbirtokos a kis lutrin félmilliót nyert s nyereseményéből 5 ezer forintot az EMKÉ nek, ezer forintot a magyarországi írók nyugdíjintézetének ajándékozott.

— Munkási Mihály legújabb műve azon vázlat, mely az osztrák muzeum lépcsőházának menyeretét fogja díszíteni. A vázlat 16 négyzögméter. de az előkészüendő kép száz négyzögméter lesz. E vázlaton 35-40 részint történelmi, részint allagoricus alak látható. A mű a tudósítások szerint remek s a párisi kiállításon festője nagy díjat nyert vele.

— Disznódi cseresznye. Mórággyi István, a vinczellérképezde derék igazgatója, közlebről meglátogatta a híres disznódi cseresznyekerteket, hogy az ott tenyészett izletes cseresznyefajokat a helyszínén megszemlélje s róluk itteni meghonosítás végett szemző galyakat szedjen. Örömmel jegyezzük fel, hogy ott a legszivesebb vendégszeretettel fogadták s czélja előérésében a legelőzékenyebb támogatásban részesítették. Nagy készséggel mutatták meg természettraktott fáikat s neki a galyzedésben segédkeztek. A kiválogatott 20 legkitűnőbb fajból szedett galyak a gyümölcsészeti egylet kertjében már el vannak oltva s gondoskodva lesz, hogy ezen fajok fenn-tartassanak s tömeges oltás útján szaporíttassanak. Az igazgató úgy intézkedett, hogy a későbbi erőfajokból mutatóványcseresznyét kapjon, melyet egy kóstolon bemutatni szándékozik. Az ily irányu fáradozás nem szorul dícséretre s fokozott fontossággal bír a phylloxeracsapás közelsége s valószínű elterjedése miatt. A kippasztuló szőlők helyét a jövőben valószínűleg gyümölcsfákkal leszünk kénytelenek beültetni, hogy az egyéb mivelésre alkalmatlan hegyoldalak kopáron ne maradjanak.

— Lásd iszonyut állottam ki, mig el tudtam üzni magamtól. Azt hittem, hogy szívem szakad meg alatta. De így kellett tegyek, mert ezt parancsolták. Oh adj feleletet, ha tudsz, kérdéseimre. Vajjon járunk-e még a vágáson valaha ketten? Vajjon hallgatjuk-e még esőrpölvé hulló lomboknak; avatag falevélnék meséjét, mint a májusi illatárban? Azt hiszem, nem. Keserű csalódás, néma lemondás, sőt kételkedés az, a mi szívembe költözött. Ah, de hogy is lehettem oly egygyű, hogy oly szép álomba ringattam magom, de hogy is tudtam egy olyan mámoradód, dícső jövőről ábrándozni? Ah, milyen rövid volt az önző álom! Az álmok álmodójának mindig csalódnia kell. Ah, mit éreztem, mikor csalódnom kellett. Isten veled, megyek én is a magányba . . .

A him is elszállott. Magamra maradtam újra a susogó fák alatt. A sudaras ágak esőndesen imbolyogtak s valami megnyugtató érzület ereszkedett kedélyemre. Az este hatása ez. A „sziget” felől nehöz illatot hoz az esti szellő s a főléséges szimfoniába nem esendül más hang bele, mint a Maros ezüst hangu beszéde. Elmélyedek a természet művei szemléletébe. A föld és napnak izzó szereleme ez s az embernek keletkezése, küzdelme, szerelme és halála nem egyéb benne, mintegy esőndes zsongás. Az a külömbőség, hogy a természetben mig minden él, virágzik, illatozik addig az emberek elzárkóznak egymástól és lesznek arisztokraták és demokraták, igazak és csalók, becsületesek és becstelenek, gazdagok és szegények.

Igen elgondolkoztam. Egy szélesapásra riadok fel. Felsohajtok galambjaim után, még egyszer elgondolom szomorú sorsukat s elindulok másik magányomba, egyszerű házamba. Jó éjt kívánok!

Kis galambjaim szomorú meséjét, júliusi kábitó éjszakák, ugorkasaison és jó aratás reményét vigye meg mindenkinek e levél.

Bojánics.

— A társaság koszirjára. Ez a társaság és Rákosi és Ábrányi kitűnő francPáris városa fényes estély

— Eredeti tekintése képnapokban in az írók s m. köré. Az elő nagy tömeg utazásra, vá is kinálkozik egy nagy er magyart, né iparegyesület

— elhatároz külön erdély 3-án fog elin át történi, s Milanot, nehogy az u Széjczon ke Insbrock s B áll, akárhán megtehető l Párisban —

vételi díj ol hirdetett ut keresztül m pestről kerü addig ez a erdélyi állor 8 napra lak vezetők is nök is. A társaság leg Párisban m a kiállítási torony első lehet a „Br 25-ig, a ho nines szüksé az erdélyie Párisban, n azt a párisi figyelmébe.

— U e hóban, m magyart, a rövid életű ságnak rés év június két évig m 1893. évi lesznek.

— Bi hát el akar t ságos asszony lansági szava

— N ban nsgos ur vezetése mával a sz beszerzését fogadják le ura az em elősegítésé 3 frt. dr. Herman, és Löwe S nos 60-6 Sflakovich 15 kr s v vizsgatarm adni. Tövi iskolai tar

— I sági önkép rendezett Jegyekből 22 kr, őss így tisztá t e k: Bi 50 krt. J Bójthe Zs frt. Mátye Dunay A Iacze Ist Józset, N Tíztes, U József, U Kiss Kár

próbaképpen elhatározta mester meleg kénségről, az iskola iskolai évben az igazgatói készséggel

a hőmérő ugyan, de gyon kiúzó s gei közé. A vid enyhülést

kozigazgatási ügyminiszteri esz adóvégre-

évben magyar le n Sándor A fiatal gróf többit koszttal z új iskolába.

rt aradmegyei yereményéből magyarországi

e azon vázlat, nyezetét fogja előkészülendő 5-40 részint A mű a tudó- testője nagy

y i Istrán, a bról megláto- hogy az ott én megszem- mző galyakat a legszivesebb en a legelőző- y készséggel a galyszede- tünőbb fajból jében már el a fajok fenn- ttassanak. Az fajokból mu- lón bemutatni szorul dieté- sapás közelsége szőlők helyét ak kénytelenek tlan hegyolda-

eltudtam űzni meg alatta. Oh adj aruuk-e még a még csöröm- neséjét, mint a serü család, szivembe költ- rü, hogy oly s tudtam egy ? Ah, milyea jának mindig lódnom kellett.

radtam újra a u imbolyogtak kedélyemre. Az ot hoz az esti dül más hang Elmélyedek a apnak izzó sze- elme, szerelme ndes zsongás. g minden él, óznak egymás- igazak és esa- és szegények. ra riadok fel. er elgondolom anyomba, egy-

lusi kábító éj- et vigye meg

Bojánec.

— **A párisi kiállítást látogató** 850 főből álló társaság koszorukat tett le a Hugó Viktor és Gambetta sírjára. Ez alkalommal V á r a d y Antal, O r b á n Balázs, és R á k o s i Viktor mondtak ünnepi szónoklatot s Bartók és Ábrányi Emil szavaltak költeményt. A beszédekre kitűnő francia szónokok válaszoltak. Következ napon Páris városa rendezett a magyar társaság tiszteletére igen fényes estélyt, az opera comique pedig diszelsodást.

— **Erdélyiek Párisban.** A párisi kiállítás megtekintése képezi ma a legtöbb ember óhaját. Csak a napokban indult el Budapestről két különvonat: az egyik az írók s művészek társaságáé, a másik a fővárosi iparos köré. Az előbbivel néhány erdélyrészi is utazott. Maga a nagy tömeg azonban még nem határozta el magát az utazásra, vái jobb alkalmat. Az erdélyrészi közönségnek is kínálkozik alkalma, mint erdélyiek megjelenni Párisban, egy nagy erdélyi társaság gyanánt, egyesítve magukban magyart, németet és románát. „Brassói kereskedelmi és iparagyesület“ ugyanis — sokoldalú felhívásnak engedve — elhatározta, hogy az erdélyrészi tarsegyletekkel karöltve külön erdélyi különvonatot rendez Párisba. a vonat aug. 3-án fog elindulni Brassóból. Az odautazás Olaszországon át történik, érintve Fiumet, Triestet, Velenczét, Turin s Milanot, hol mindenütt egy-egy napi tartózkodás lesz, nehogy az ut nagyon fárasztó legyen. A visszautazás Svájcra keresztül történik, Bern, Genf, Luzern, Zürich, Insbruck s Bécs érintésével, a mikor mindenkinek jogában áll, atárhányszor és bárhol kiszállani. Ezen érdekes körút megtehető 16 nap alatt, — 8 napi tartózkodást számítva Párisban — de a jegyek 30 napi érvényességűek. A részvételi díj olesőbb, mint bármely eddig rendezett, vagy hirdetett utó; mert míg az eddigi különvonatok Svájcra keresztül menve s csak ugyanazon uton visszajöve Budapestről kerülnek II. oszt. 100 frtba, ellátással 160 frtba, addig ez a körút Brassóból, vagy a m. á. v. bármely erdélyi állomásáról s vissza II. oszt. 100 frtba, Párisban 8 napra lakással és ellátással 160 frtba. Ezen árakba a vezetők is beszámítják a kirándulásban résztvehetnek nők is. A bejelentéssel egyidejűleg 50 frt küldendő. A társaság legfeljebb 200 tagból fog állani. Az étkezés Párisban mintegy 20 előkelő szállodában történik s magán a kiállítási területen is 10 vendéglőben, köztük az Eiffel-torony első emeletén is. Jelentkezni ezen különvonathoz lehet a „Brassói kereskedelmi és iparagyesület“-nél, július 25-ig, a hol bővebb felvilágosítások is nyerhetők. Utlevele nincs szükség. Minthogy nagyon kívánatos egyrészt, hogy az erdélyiek egy kompakt társaságban jelenjenek meg Párisban, másrészt ez a legkedvezőbb alkalom is, ajánljuk azt a párisi kiállítást meglátogatni szándékozó közönség figyelmébe.

— **Uj 1 forintos államjegyek** jönnek forgalomba e hóban, melyek kék színű papírra nyomvák, egyik oldalon magyar, a másikon német szövegűek s mint már csak rövid életű elődjök természetesen a közös függő adósságnak részét képezik. A jelenlegi 1 forintosok jövő 1890. évi június hó 30 áig maradnak forgalomban. Továbbá két évig már csak néhány főpénztárnál lesznek beválthatók, 1893. évi december 31-én tul pedig teljesen érvénytelenek lesznek.

— **Bizalmatlansági szavazat.** Urnó (szolgálójához) „ugyhát el akar tölem menni? s ugyan mi okból?“ Szolgáló: „a nagyságos asszony mérleget hozott a konyhába s én az ilyen bizalmatlansági szavazattal nem tudok megbarkozni.“

— **Nyilvános köszönet.** Állami elemi népiskolánkban negos G á s p á r János kir. tanácsos, tanfelügyelő ur vezetése mellett június 21-én tartott zárvizsga alkalmával a szorgalmas tanulók közt osztott jutalomkönyvek beszerzését, kik adományokkal eszközölni kegyesek voltak, fogadják leghálásabb köszönetem nyilvánítását. Az egek ura az emberiség véghatáráig tartsa éltöket nemes cselök elősegítésére. Névszerint ezek adakoztak: Balogh János 3 frt, dr. Boér Jenő N. N. és N. N. 2—2 frt, Salamon Herman, Ferenczi Albert, Ravai József, Gergelyfy Antal és Löwe Sámuel 1—1 frt, Gruzda Domokos, Draeh János 60—60 kr, Berkó Salamon, Gidáli Mór 50—50 kr, Slatkovich Jácint 30 kr, Lövy 20 kr, Szoboszlav Samu 15 kr s végre Fried Ignátz, ki 1 frt adományán kívül vizsgatermünk díszítésére szükséges zöld ágat is volt szives adni. Tövis, 1889. július 6-án — K i s s E l e k állami iskolai tanító.

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **A párisi kiállítást látogató** 850 főből álló társaság koszorukat tett le a Hugó Viktor és Gambetta sírjára. Ez alkalommal V á r a d y Antal, O r b á n Balázs, és R á k o s i Viktor mondtak ünnepi szónoklatot s Bartók és Ábrányi Emil szavaltak költeményt. A beszédekre kitűnő francia szónokok válaszoltak. Következ napon Páris városa rendezett a magyar társaság tiszteletére igen fényes estélyt, az opera comique pedig diszelsodást.

— **Erdélyiek Párisban.** A párisi kiállítás megtekintése képezi ma a legtöbb ember óhaját. Csak a napokban indult el Budapestről két különvonat: az egyik az írók s művészek társaságáé, a másik a fővárosi iparos köré. Az előbbivel néhány erdélyrészi is utazott. Maga a nagy tömeg azonban még nem határozta el magát az utazásra, vái jobb alkalmat. Az erdélyrészi közönségnek is kínálkozik alkalma, mint erdélyiek megjelenni Párisban, egy nagy erdélyi társaság gyanánt, egyesítve magukban magyart, németet és románát. „Brassói kereskedelmi és iparagyesület“ ugyanis — sokoldalú felhívásnak engedve — elhatározta, hogy az erdélyrészi tarsegyletekkel karöltve külön erdélyi különvonatot rendez Párisba. a vonat aug. 3-án fog elindulni Brassóból. Az odautazás Olaszországon át történik, érintve Fiumet, Triestet, Velenczét, Turin s Milanot, hol mindenütt egy-egy napi tartózkodás lesz, nehogy az ut nagyon fárasztó legyen. A visszautazás Svájcra keresztül történik, Bern, Genf, Luzern, Zürich, Insbruck s Bécs érintésével, a mikor mindenkinek jogában áll, atárhányszor és bárhol kiszállani. Ezen érdekes körút megtehető 16 nap alatt, — 8 napi tartózkodást számítva Párisban — de a jegyek 30 napi érvényességűek. A részvételi díj olesőbb, mint bármely eddig rendezett, vagy hirdetett utó; mert míg az eddig különvonatok Svájcra keresztül menve s csak ugyanazon uton visszajöve Budapestről kerülnek II. oszt. 100 frtba, ellátással 160 frtba, addig ez a körút Brassóból, vagy a m. á. v. bármely erdélyi állomásáról s vissza II. oszt. 100 frtba, Párisban 8 napra lakással és ellátással 160 frtba. Ezen árakba a vezetők is beszámítják a kirándulásban résztvehetnek nők is. A bejelentéssel egyidejűleg 50 frt küldendő. A társaság legfeljebb 200 tagból fog állani. Az étkezés Párisban mintegy 20 előkelő szállodában történik s magán a kiállítási területen is 10 vendéglőben, köztük az Eiffel-torony első emeletén is. Jelentkezni ezen különvonathoz lehet a „Brassói kereskedelmi és iparagyesület“-nél, július 25-ig, a hol bővebb felvilágosítások is nyerhetők. Utlevele nincs szükség. Minthogy nagyon kívánatos egyrészt, hogy az erdélyiek egy kompakt társaságban jelenjenek meg Párisban, másrészt ez a legkedvezőbb alkalom is, ajánljuk azt a párisi kiállítást meglátogatni szándékozó közönség figyelmébe.

— **Uj 1 forintos államjegyek** jönnek forgalomba e hóban, melyek kék színű papírra nyomvák, egyik oldalon magyar, a másikon német szövegűek s mint már csak rövid életű elődjök természetesen a közös függő adósságnak részét képezik. A jelenlegi 1 forintosok jövő 1890. évi június hó 30 áig maradnak forgalomban. Továbbá két évig már csak néhány főpénztárnál lesznek beválthatók, 1893. évi december 31-én tul pedig teljesen érvénytelenek lesznek.

— **Bizalmatlansági szavazat.** Urnó (szolgálójához) „ugyhát el akar tölem menni? s ugyan mi okból?“ Szolgáló: „a nagyságos asszony mérleget hozott a konyhába s én az ilyen bizalmatlansági szavazattal nem tudok megbarkozni.“

— **Nyilvános köszönet.** Állami elemi népiskolánkban negos G á s p á r János kir. tanácsos, tanfelügyelő ur vezetése mellett június 21-én tartott zárvizsga alkalmával a szorgalmas tanulók közt osztott jutalomkönyvek beszerzését, kik adományokkal eszközölni kegyesek voltak, fogadják leghálásabb köszönetem nyilvánítását. Az egek ura az emberiség véghatáráig tartsa éltöket nemes cselök elősegítésére. Névszerint ezek adakoztak: Balogh János 3 frt, dr. Boér Jenő N. N. és N. N. 2—2 frt, Salamon Herman, Ferenczi Albert, Ravai József, Gergelyfy Antal és Löwe Sámuel 1—1 frt, Gruzda Domokos, Draeh János 60—60 kr, Berkó Salamon, Gidáli Mór 50—50 kr, Slatkovich Jácint 30 kr, Lövy 20 kr, Szoboszlav Samu 15 kr s végre Fried Ignátz, ki 1 frt adományán kívül vizsgatermünk díszítésére szükséges zöld ágat is volt szives adni. Tövis, 1889. július 6-án — K i s s E l e k állami iskolai tanító.

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

— **Nyilvános számadás a nagyenyedi iparos ifjusági önképző és betegsegélyző egyeslet által folyó hó 7-én rendezett nyári t á n e z m u l a t s á g** bevételeiről. Jegyekből befolyt 130 frt 40 kr, felülfizetésekből 28 frt 22 kr, összesen 158 frt 62 kr; kiadás 65 frt 16 kr, s így tiszta jövedelem 93 frt 46 kr. — **Felülfizetettek:** Bisztritsány Lajos 4 frt 42 krt. Végh József 1 frt 50 krt. Jakab Károly, Harmath Miklós. Baráth Bálint, Bőjtke Zsigmond, Lázár Károly, Willersdorfer József 1—1 frt. Mátyás Lajos, Máthé István 80—80 krt. Wilk Eduárd, Dunay Albert, Török Bertalan, Bauer Antal, Liptay István, Iacze István, Molnár Kornél, Hápp Jakab, idősb Puskás József, N. N. Tóké Imre, N. N. Ceiler Edvárd, N. N. Tüze Árpád, Pekár Armin, Mátyás Sándor, Henzely József, Ungár Sámuel Zéhorcz Ferencz, Ürmösy János, Kiss Károly 50—50 krt. Riehárd Mihály 40 krt. Lórin-

### KÖZGAZDASÁG. A cséplésről.

A nagy alföldön ma holnap már vígan bugnak a gőzeséplőgépek, szinaranyt esorgatva a gazda meglapult zsebeibe. Drága pénz ilyenkor az idő és a munkaerő. Az a gazda, kinek ügyes megbízható gépésze van, nyugodtan néz elébe a fontos munkálatnak, de a ki halmi kontárral kénytelen kiindulni, az de restjele gépének szerkezetét s annak kezelésénél előforduló gyakorlati fogásokat maga is tanulmányozni, mert ez által sok kellemetlenségnek és kárnak veheti elejét.

A cséplőgép még a tél folyamán rendbe hozatván s ellátatván vegyes tartalék részekkel, úgy állítatik fel, hogy a nagy szij az asztal felől essék; itt részben védve van a széltől, de meg nem kell a letolt gabonát a szij alatt elhordani. Az asztal végénél a lokomobil kényene 4—4 lépéssel hátrább álljon, tekintettel a könnyen bekövetkező tüzeszélyre, az asztal fogytával aután a gép mindig előbbre tolható Ezután a mozdony és a cséplő — egymástól a szijhoz mért kellő távolságban — vizmérték szerint oly módon állítandó fel s fa ékekkel rögzítendő meg, hogy tengelyi vízszintesben álljanak s azoknál a

a hajtó- vagy lenderék a dobtengely kerekével egy ugyanazon függélyes síkban forogjon. A felületes, elhirtelenkedett állítás megboszolja magát; mert — eltekintve attól, hogy a rosták sem működnek tökéletesen — a hajtó szij gyakori leesése és a cséplő erős rángatása legtöbbször ennek a következményei, legkellemetlenebb azonban az, hogy ily esetben a dobtengely minden olajozás dacára kihevül és egyszeri erős kihevülés után — ha csak ujjal nem esztergályoztatjuk sűrűdő felületeit, egész időny alatt mindig melegedik fog. A beállítás igen gyorsan és kényelmesen történhetik Clayton és Shutevort emelő tökéjével, a melynek az az előnye is van, hogy a tüzvész esetén a gép gyorsan szabadabbá tehető. Ara 30 frt. — Ezután a rosták a cséplendő gabonához berendezendők. A csavarokat a gép minden részén meghuzzuk, nehogy munkaközben megtágulván vagy leesvén, törést okozzanak. megvizsgáljuk az olajperselyeket s azok kanócsúit, rendben vannak e, azután olajjal látandók el. — Ha az asztal és egyéb választó deszkák helyre állítatnak, megindítatik a gép üresen s ekkor megfigyeljük, nem hallunk-e valami rendellenes zörejt. pl. a dobtengely kotoogását, mely esetben — ha ugyan nem a csapágak kopvtságtól származik — a csapágy szorító csavarai meghuzandók, vagy a „pater noster“ kanálainak horzsolását, a midőn a kanalak sziját kell rövidebbre venni stb.

Egyszóval minden gyanus nesznek oka azonnal megkeresendő és eltávolítandó, épeu ezért a gépész a munkások részéről a gép körül ne túrjön meg danolást, zajongást, hogy a gép hangját mindig figyelemmel kísérhesse.

Ha rendben van minden s a gép elérte rendes forgási sebességét, megkezdődhetik az etetés. Jó etetőről igen sok függ a munka eredményét illetőleg. Az etetőnek gyorskezü ügyes embernek kell lenni, a kivágot kévét az etető nemcsak egyszerűen bele eressze a dobba, hanem azt jobb kezével hirtelen szétterítve azon igykezzék, hogy azt a dob felületén elossza egyenletesen adja be, a mellett pedig gyorsan nyuljon a kévéért a gép ne járjon üresen. Különösen óvatosan kell etetni a nyirkos gabonát, a minek szalmája könnyen rátekerődik a dobba s elful-lasztja azt.

Munka folyamán többször meg kell arról győződni vajjon a cséplési produktumokat jól adja e ki a gép, neve-

\*) Régen: „Podu Mogoshoi“ a neve. Csak 1877-iki „győzelmes“ hadjárat után lett elkeresztelve. Ugyanezkor több utca kereszteltetett meg, i. p. Strada, Pleonei, Griviteza stb.

\*) Igen kétséges fölterés, a mely még bebizonyításra szorul.  
\*) Annyi történelmi tény, hogy az említett Mircea vajda (1387—1419) egy templomot épített a győzelem emlékére. Ezen orthodox templom Curtea Vechei név alatt még mai nap is áll és Bukarestnek legrégibb temploma.  
\*) Rommá lett és így már nem látható.

zetenes megfigyelendő, hogy a szem elég tisztán és helyesen osztályozva jön-e ki, nincs-e közöttük sok törött? Szemetes gabnánál a szélkelepek nyílásainak nagyobbitásával, s alkalmasabb rosták betétele által segíthetünk. A szemet rendszeren az új gép szokta törni vagy ha a kosár nagyon összevétezik, különben a nagyszemű és aczélos buza mindjárt jobban törik.

Megjegyzendő, hogy ha üszögös buzát eszélünk, a koptatóba vezető nyílás toloajtaját zárjuk el s az alól levő emeltyűs ajtót nyissuk ki; mert különben a koptatóban szétört üszögös szemekből szállongó üszögpor a buza végén levő szűrők közé veszi magát s buzánk üszögös végű („spitz-brandos“) lesz.

Megnézendő a szalma is, nem jön-e közte csépeletlen kalász, ha igen, a kosár összöbbs veendő.

Egyenlőten etetés és szorultszemű buzánál ez gyakori eset.

Legtöbbször szokott hiba lenni a törek s polyvánál. A törek között nevezetesen szem megy ki akkor, ha oly sok a törek, hogy a rosta nem győzi közüle a szemet kiválasztani.

Sok töreket csinál a gép, ha nagyon szűk a kosár, állás s e mellett még a szalma is nagyon száraz, különösen ha olyan szalmas gabnát eszélünk, mely előzetesen meg volt fűlledve.

Ily esetben tehát töreket kell kevesbitenünk megfelelő kosár állítással.

Egyáltalában a kosarat nem gazdaságos nagyon szűkre venni, mert ez a munkát felette lassítja, kevesebb kárral jár, ha a szalmában megy ki neha egy ket aszott szem.

Ugyane hibának lehet az is az oka, ha a törek rosta lyukai kicsinyek, vagy ezek be vannak dugulva, vagy a tulságos nagy az esése.

Legtöbbször a gép hanyag tisztításában találjuk meg a valódi okot, nevezetesen a kosár mögött levő keskeny térben s a kosár rácszata közt — sokáig nem tisztítottván — valóságos kemény tömeget alkot a meggyült por, toklász törek stb. s ez nem engedi a csépelet magot a kosár rácszata között áthullani, hanem a dob azt előre hajlja, a törekrosta közepe tájára, a honnan a törek-lejtőig sokkal rövidebb az ut, semhogy addig a szemet a rosta kiválaszthatná.

Nyirkos időben a törekrosta, alatt levő polyvarázó asztalom gyűl meg a toklász és a szemét, úgy hogy a miatt a törekrosta egy részén nem hullhat át a szem s a törek közé foly.

Az etetőknek kötelességévé teendő tehát, hogy a mint a gép megáll, naponta 3-4-szer egy a rostákat, mint a gép többi részeit tisztogassák.

A polyva közé kihulló az erős légáram vágja ki; ez esetben tehát a légáram mérséklendő.

Gyakran a rostáknál fordulnak elő torlódások, melyek vagy az eldugulás következményei, vagy a miatt származnak, hogy a rosta mozgását közvetítő szijak sikanlósá válnak a reájuk csapódó finom portól, vagy csepegő olajtól s így a rostákkal nem közölnek oly mozgást, a milyent a gép szerkezete megkívánna. Ily esetben a szijjakra porrá tört gyanta hintendő.

A baj és akadály gyors felismerése nagyobb kellemtelenség és kárnak veszi elejét, a miért a gazdának nem ajánlható eléggé, hogy gépének szerkezetét és a vele való bánásmódot ismerje.

Ezt tárgyaló magyar nyelven irt szakmunka H. Gotthard „A cséplőgépek és azok kezelése“, továbbá Lázár L. „A locomobilok kezelése“ című művek, mindkettő ajánlható szakkönyv.

Vadász E.

**Gazdasági vegyes.**

\* A burgonya egy új ellensége pusztít most Amerikában. A „Flea Beeti“ (bolha bogár) ez, mely úgy látszik hogy ép oly veszélyes a burgonyára mint a colorado-bogár, a mely már Európában is sok kárt okoz. A flea-beetit semmiféle méreggel nem tudták eddig sikeresen pusztítani s tartani lehet tőle, hogy valamint elődje, a colorado-bogár, úgy ő is átkerül hozzánk. Valószínűnek tartják, hogy a Flea-beeti az ugorka bolhától (Haltica cacaneus Harr.) származik, mely különösen a keresztvirágukat támadja meg. A különös bogarak a burgonya leveleit átfurják, még pedig rendszeren az alsó lapján s azután kifalják a sejtes husos részeket, míg nem minden bogár gombostűfej nagyságu lyukat csinál; egy-két ilyen lyuk még nem ártana a levélnek, de a féreg oly tömegben lepi el a növényt, hogy rostává lyukasztja, mire ugy a levelek, mint száraik megsárgulnak, megfekednek s végképs elszáradnak. Hogy e veszedelmes rovar mennyire terjedt el, még nem tudni. Most csak Észak-Amerika keleti részeiben pusztít.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

Sz. 465—1889. A.

**Hirdetmény.**

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi ministerium az 1889. évi június hó 18-án kelt 3889. számú rendeletével a nagyenyedi m. kir. vinczellérképezdénél egy tan- és munkaterem építését és némely átalakítási munkákat 1804 frt 74 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása czéljából az 1889. július hó 24-ik napjának d. e. 10 órájára az alsófehérvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartando zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik. — A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bántépénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők. Kelt Nagyenyeden, 1889. július 11-én — Alsófehérvármegyei m. k. építészeti hivatal.

Ad. 1802—889.

**Pályázati hirdetmény.**

Alsófehérvármegye magyarigeni szolgabirói járásba békebelezett magyarigeni nagyközségi jegyzői állomás, lemondás folytán üresedésbe jöven, betöltése czéljából, melylyel 400 frt évi fizetés természetbeni szállás, 24 frt tűzifa s 24 frt irodai átalány van egybekötve, pályázat hirdetik.

Felhivom pályázni ohajtókat, hogy az 1883. évi l. t. cz. 6. §-ban előirt okmányokkal felszerelt folyamodványait, folyó évi július hó 24-ig bezárólag alólirhoz adják bé, mert a később beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

A választás f. évi július hó 25-én d. e. 9 óraker fog megtartatni, Magyarigeni nagyközségi irodájában.

Alsófehérvármegye magyarigeni járás főszolgabirója.

Magyarigen, 1889. június 26-án

KÖBLÖS, főszolgabiró.

2—2

**Magyar gőzcséplő-készletek.**

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

**Első magyar gazdasági gépgyár**

részvénytársulat ezelőtt

**GROSSMANN és RAUSCHENBACH**

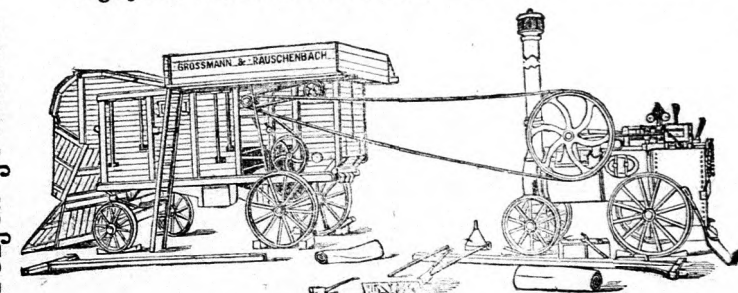
Gyar: Külső váczí-út 7 BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapujától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

**szab. szeges rendszerű gőzcséplőgépek**

legujabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.



Legújabb szerkezetben

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal

Szénfűtésnél kell 200—250 300—350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a.

Szalmafűtésnél kell 5—7 5—7 kéve szalma 100 kicsepelt kévével

Csépelési képesség 5—7000 7—10000 középnyagságu kéve 14 óra alatt

a magoknak legelőkeltebb kicsepése, kiűnő tisztítása és osztályozása mellett.

**Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel**

6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

**Első magyar gazdasági gépgyár**

részvénytársulat ezelőtt

**GROSSMANN és RAUSCHENBACH**

**Kizárólag hazai gyártmányok.**



**legkitűnőbb szer minden rovar ellen,** feltűnő gyorsan és biztosan pusztítja el a házi bogarakat.

**Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát.**

— A konyhakat kitisztítja a svábbogaraktól. —

Elpusztítja a mojakat.

— Megment a kellemetlen legyektől. —

**A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól.**

— A főtökéletesen megtisztítja a tetűktől. —

**Tessék figyelettel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitas“ csak eredeti Zacherl J. üvegben kapható Zacherl J.**

■ Bécsben I. Golschmedgasse Nro 2. ■

Raktárak:

Nagyenyeden: Winkler János urnál.

Gy.-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond urnál.

„ Czirner J. József „

Jakabfy Albert „

„ Bisztritsány Lajos „

„ Fröhlich Gyula „

Balázsfalván: Sinberger Salamon urnál.

„ Tövissen: Slafkovich Jácint „

„ Heiszkovits Leopold „

A raktároknál az „eredeti Zacherlin Persa“ falragaszok vannak kifüggesztve.

7—10

Szerke Nag A KIADO lap szell közlemé Kiad Wokál Ján az előfze bérment Készítotok

A kö (B.) A igyekezett a ban rendet egy-egy törv megoldatlan eselédőtörvén dezve, a mi törvény mái közmunkárok faiskolákról már a men tások által pártélet hul vetőleg legy káros hatás tevékenység zök, ha jó tak, — ug sabb párt heverészték is, mert ne tesíteni. — lefelé gyön törekvés lá viselni mag Nem sem, mely életbe, — jó oldalai tott tagok tartalmazn sége véget lést szerez